

3. Forhøjelse af byretsgrænsen for civile sager.

Efter reglen i retsplejelovens § 226 behandles borgerlige sager i 1. instans ved landsret, medmindre de ved § 225 eller anden særlig forskrift er henlagt til byret eller i henhold til parternes vedtagelse indbringes for byret. Det er dog – navnlig i kraft af bestemmelsen i § 225, nr. 1, om, at sager om krav, der har en økonomisk værdi af højst 100.000 kr., skal anlægges ved byret – den praktiske hovedregel, at retssager behandles ved byret som 1. instans. Sagsgenstandens værdi er endvidere af betydning i private straffesager, der efter reglen i § 225, nr. 13, behandles ved byret i 1. instans, medmindre der er spørgsmål om højere erstatning end 100.000 kr.

Byretten kan efter begæring af en part henvise de sager, der er nævnt i retsplejelovens § 225, nr. 1-3, 5 og 13, til behandling ved landsret, når en af de i § 227 anførte grunde for henvisning foreligger. Henvisningsadgangen omfatter de almindelige sager om krav, der har en økonomisk værdi af højst 100.000 kr. (§ 225, nr. 1), færdselserstatningssager (§ 225, nr. 2), sager, der opstår af forholdet mellem arbejdsgivere og de af medhjælperloven omfattede medhjælpere (§ 225, nr. 3), sager om servitutter og brugsrettigheder over fast ejendom (§ 225, nr. 5) samt private straffesager (§ 225, nr. 13).

Reglen i retsplejelovens § 227 om henvisning af sager fra byretten til behandling ved landsret i 1. instans betyder, at der i modsætning til tidligere i højere grad kan tages hensyn til karakteren af de enkelte sager ved afgørelsen af, på hvilket niveau i retssystemet sagerne bør behandles i 1. instans. Henvisningsordningen har således muliggjort, at det normalt ikke længere er nødvendigt udelukkende at lægge vægt på sagens økonomiske værdi.

Den nuværende byretsgrænse på 100.000 kr. er fastsat ved lov nr. 260 af 8. juni 1979, der trådte i kraft den 1. januar 1980. Ved denne lovændring forhøjedes byretsgrænsen fra 30.000 kr. til 100.000 kr. Samtidig med ændringen af byretsgrænsen i 1979 blev henvisningsreglen i retsplejelovens § 227 indført på grundlag af retsplejerådets forslag i betænkning nr. 773/1976 om retternes kompetence og arbejdsform i borgerlige sager.

Retsplejerådet har i forbindelse med afgivelsen af lovudkastet af april 1983 givet udtryk for, at det er stærkt påkrævet, at der søges gennemført foranstaltninger, som kan bidrage til at afkorte ventetiderne ved domstolene. Dette gælder i særlig grad for så vidt angår landsretterne, hvor berammelsestiderne efterhånden er så lange, at det efter rets-

plejerådets opfattelse også ud fra et retssikkerhedssynspunkt må forekomme betænkeligt. Om retsplejerådets overvejelser vedrørende spørgsmålet henvises til betænkning nr. 994/1983, side 137ff.

På den anførte baggrund foreslår retsplejerådet, at byretsgrænsen forhøjes til 200.000 kr.

Det fremgår af retsplejerådets udtalelse, at en forhøjelse af byretsgrænsen til 200.000 kr. på grundlag af den foreliggende sagsstatistik må forventes som udgangspunkt at ville medføre, at ca. 46 pct. af de borgerlige 1. instanssager ved østre landsret og ca. 44 pct. af de borgerlige 1. instanssager ved vestre landsret henlægges til byretterne. Selv om der ikke ved denne beregning er taget hensyn til virkningen af henvisningsreglen og til, at en forhøjelse af byretsgrænsen må forventes at ville medføre en vis stigning i antallet af ankesager, vil forhøjelsen således skabe mulighed for en mærkbar og påkrævet aflastning af landsretterne.

Justitsministeriet kan tiltræde retsplejerådets indstilling, og lovforslaget indeholder i overensstemmelse hermed forslag om en forhøjelse af byretsgrænsen til 200.000 kr.

I forbindelse med en forhøjelse af byretsgrænsen til 200.000 kr. har retsplejerådet foreslået, at henvisningsreglen i retsplejelovens § 227 ændres, således at sager, der har en økonomisk værdi mellem 150.000 kr. og 200.000 kr., skal henvises til behandling ved landsret, hvis en part begærer det, d.v.s. en obligatorisk henvisningsordning for disse sager. Justitsministeriet har imidlertid ikke fundet det hensigtsmæssigt at medtage en sådan ændring. Forhøjelsen af byretsgrænsen vil i vidt omfang være udtryk for en tilpasning til den almindelige prisudvikling. Erfaringerne med den fakultative henvisningsregel i § 227 har endvidere vist, at ordningen i praksis ikke har givet anledning til problemer. Det vil være naturligt, at domstolene ved anvendelsen af den gældende henvisningsregel tager hensyn til, om sagsgenstandens værdi er af en sådan størrelse, at det vil være rimeligt efter begæring af en part at henvise sagen til behandling ved landsret i 1. instans. En nægtelse af henvisning vil kunne påkræves til landsretten.

4. Forenklet domsskrivning i civile byretssager.

Retsplejeloven indeholder kun få bestemmelser om affattelse af domme. Efter § 218, stk. 1, der gælder for såvel borgerlige sager som straffesager, skal dommen begrundes. Om affattelsen af domme i straffesager findes nogle supplerende regler i retsplejelovens § 911 og § 929.